

Jaarverslag 2018

8 mei 2019

Varkens in Nood

Inhoud

Inhoud	2
Inleiding	4
Stichting Varkens in Nood.....	4
Het jaar 2018 in vogelvlucht	4
Wat doen wij met een donatie van 10 euro?	4
Stichting Varkens in Nood - Algemeen	5
Statutaire naam, vestigingsplaats en rechtsvorm	5
Omschrijving van de doelstelling	5
Juridische structuur	5
Samenstelling directie en bestuur	5
Taak en werkwijze van directie, bestuur	5
Bezoldigings- en vergoedingsbeleid	5
Wijze benoemen en zittingsduur bestuur	5
Relevante nevenfuncties directie, bestuursleden	6
Erkenning als ANBI	6
Financieel jaarverslag.....	7
Uitgaven besteed aan de doelstelling van Varkens in Nood	7
Fondsenwerving.....	7
Donateursbestand	7
Personeelskosten	7
Personeel per ultimo 2018	8
Huisvestings- en kantoorkosten.....	8
Dier&Recht	8
Samenvatting cijfers 2018.....	8
Toelichting begroting 2019	8
Dierenbeschermingsactiviteiten	9
Samenwerking met Dier&Recht	9
Inzet van het recht.....	9
Controle op slecht stalklimaat.....	9
Biggensterfte.....	10
Stemadvies gemeenteraadsverkiezingen	10
Vlees.nl voor de rechter	11
Ziek van de intensieve veehouderij.....	11
Met ING bij de Reclame Code Commissie.....	13
De strijd tegen de megastallen van Straathof.....	13
Verplicht cameratoezicht in slachthuizen	14
Ode aan het Varken	15
End the Cage Age.....	15
Varkens vervelen zich dood	16
Sinterklaasactie	17
Handhavingsverzoeken bij de NVWA.....	17
Varkensvleesmonitor	17
Voorlichting via Sociale Media	19
Enkele getallen.....	19
Comité van aanbeveling	19
Conclusie	19

Jaarrekening 2018.....	20
Overzicht grondslagen jaarrekening	20
Algemene grondslagen van waardering	20
Materiële vaste activa	20
Continuïteitsreserve.....	20
Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva.....	20
Reserves en fondsen.....	20
Algemene grondslagen van resultaatbepaling	20
Liquide middelen.....	20
Beleggingsbeleid	20
Baten.....	20
Lastenverdeling.....	21
Balans.....	21
Staat van baten & lasten.....	22
Toelichting op de balans	23
Algemene lastenverdeling.....	25
Overzicht ratio's van bestedingen t.o.v. baten en lasten	25

Inleiding

Het jaarverslag van Stichting Varkens in Nood bestaat uit:

- een overzicht van het afgelopen jaar, verdeeld in organisatie, financiën en activiteiten;
- het financiële jaarverslag 2018 met begroting 2019.

Stichting Varkens in Nood

Varkens in Nood is opgericht in 1997. Ambassadeurs als J.J. Voskuil, Youp van 't Hek, Yvonne Kroonenberg, Jan Terlouw en Dimitri Verhulst hebben met beschaafde en spraakmakende campagnes publiek, politiek, supermarkten en ook varkensboeren ervan weten te overtuigen dat onze varkens een beter leven verdienen. Langzaam maar zeker is de publieke opinie ten gunste van de dieren veranderd. Helaas is de steun van het publiek (nog) onvoldoende gebleken voor grootschalige structurele verbeteringen. Daar is méér voor nodig dan alleen media-aandacht.

Varkens in Nood zoekt daarom steeds nieuwe wegen om het lot van de dieren te verbeteren. Innovatieve campagnes zijn nodig, omdat onze tegenstrevers steeds beter om weten te gaan met (negatieve) media-aandacht, dan wel deze simpelweg negeren. Bijzondere en nieuwe publiekscampagnes helpen ook om de consument beter te bereiken en op die manier te blijven wijzen op het belang van het welzijn van de dieren.

Het jaar 2018 in vogelvlucht

Door organisaties als Varkens in Nood is het inmiddels in brede kringen doorgedrongen dat de productie van vlees ook rampzalige gevolgen heeft voor het klimaat, natuur en milieu (de sloop van oerwoud voor de teelt van veevoer) en de volksgezondheid (antibiotica en resistente bacteriën). Het is goed nieuws dat steeds meer Nederlanders af en toe een dagje geen vlees eten en dat veel mensen zijn of haar vleesconsumptie de afgelopen vijf jaar heeft gehalveerd. Minder goed nieuws is dat de verkoop van de totale hoeveelheid varkensvlees niet daalt. Een steeds kleinere groep vleeseters, eet kennelijk steeds meer vlees. En die groep is moeilijk bereikbaar.

Varkens in Nood zet naast de klassieke media ook social media in als campagnemiddel. In 2018 leidde dit tot een groot succes van een aantal acties, onder andere de petitie voor [zorg voor zieke varkens](#) en [verplicht cameratoezicht in slachthuizen](#), en de [Sinterklaasactie](#) voor jutezakken voor zeugen en hun biggen. Het is de uitdaging om het publiek, de politiek en het bedrijfsleven telkens opnieuw te bereiken. Hiertoe dient Varkens in Nood continu haar campagnes te innoveren.

Wat doen wij met een donatie van 10 euro?

Wij hebben voor donateurs globaal berekend wat wij met een donatie van 10 euro wisten te bereiken:

- 1 big die door betere omstandigheden op de boerderij niet crepeert
- de vleesindustrie kan 2 leugens minder verspreiden als 'voorlichting'
- voor 10 zeugen een juten doek om enigszins hun nestgedrag te kunnen uiten
- 25 mensen bereikt met eerlijke voorlichting over varkensleed
- 25 mensen die druk zetten op hun bank om diervriendelijker te bankieren
- 65 minder biggen worden per jaar gecastreerd
- voor tientallen varkens schonere stallucht en daarmee minder gezondheidsklachten

Stichting Varkens in Nood - Algemeen

Statutaire naam, vestigingsplaats en rechtsvorm

Stichting Varkens in Nood is in het handelsregister van de Kamer van Koophandel ingeschreven onder nummer 41217397. De statutaire naam van de stichting luidt: Stichting Varkens in Nood en is statutair gevestigd te Amsterdam. De rechtsvorm is de vorm van een stichting.

Omschrijving van de doelstelling

De stichting heeft als doel:

- a. het welzijn van de varkens in de veeteelt te verbeteren;
- b. het trachten van iedere vorm van vee-industrie in Nederland en daarbuiten via wettelijke maatregelen te laten verbieden;
- c. het verkrijgen van publiciteit voor een beter begrip over de gevolgen van intensieve veeteelt.

Juridische structuur

Stichting Varkens in Nood is een zelfstandig opererende stichting met één vestiging in Amsterdam.

Samenstelling directie en bestuur

Voorzitter: De heer mr. Hans Baaij

Vicevoorzitter: de heer ing. Remco Dick Erik de Waart

Penningmeester: de heer Johannes Adrianus van Bergen

Lid: mevrouw Joanna Margaretha Oudshoorn-Valk

Directeur: De heer mr. Hans Baaij

Hans Baaij, was voorheen fiscaal jurist, is met J.J. Voskuil oprichter geweest van de stichting en is sinds de oprichting in 1997 bestuurslid van Varkens in Nood. Hij is door de overige bestuursleden aangesteld als directeur; de functies van directeur en voorzitter zijn juridisch en financieel strikt gescheiden.

Taak en werkwijze van directie, bestuur

Het bestuur komt minimaal eenmaal per jaar samen voor de bestuursvergadering. Hierin worden de resultaten van het aflopende jaar besproken en geëvalueerd, de campagneplannen voor het nieuwe jaar vastgesteld en de begroting voor het nieuwe jaar opgesteld.

Bezoldigings- en vergoedingsbeleid

De leden van het bestuur ontvangen voor hun werkzaamheden als bestuursleden geen bezoldiging of vergoeding. De directeur ontvangt een maandelijks salaris dat ver onder de norm zit van het VFI.

Wijze benoemen en zittingsduur bestuur

Sinds 2015 is de zittingsduur van een bestuurslid beperkt tot maximaal vijf jaar. Conform de reglementen van het CBF is er een einddatum bepaald voor de leden van het zittende bestuur, waarna de voormalige leden of nieuwe kandidaten aangesteld kunnen worden voor een maximale duur van vijf jaar.

Relevante nevenfuncties directie, bestuursleden

De voorzitter *mr. Hans Baaij* is tevens bestuursvoorzitter van Stichting Dier&Recht. Deze stichting zet zich net zoals Stichting Varkens in Nood in voor het welzijn van de dieren, maar heeft een bredere doelgroep, namelijk niet alleen varkens in de veeteelt, maar ook andere landbouwdieren, en huisdieren en hobbydieren.

Vicevoorzitter ing. *Remco de Waart* is in het dagelijks leven zelfstandig adviseur milieuzaken in 't Gooi.

Bestuurslid *Joanna Oudshoorn-Valk* is regionaal projectleider Actieplan Jeugdwerkloosheid.

Penningmeester *Johannes van Bergen* ontwikkelt mediaprojecten en is bestuurslid van de Paul van Vliet Academie.

Erkenning als ANBI

De stichting is in het bezit van een erkenning van de landelijke Belastingdienst, ANBI geheten (Algemeen Nut Beogende Instelling) waardoor giften, schenkingen en nalatenschappen onder een gunstig fiscaal regime (meestal een vrijstelling) vallen.

Financieel jaarverslag

De jaarrekening 2018 is te vinden vanaf pagina 20.

Algemeen aanvaard bij goede doelen is een continuïteitsreserve van ongeveer 1,5 jaar aan lopende jaarlijkse kosten. Als er uitgegaan wordt van de begrote uitgaven voor 2019 dan is een continuïteitsreserve van ca. € 1.000.000 gewenst. Het eigen vermogen per ultimo 2018 ligt daar ver onder (€ 673.018). Anders gezegd: de stichting heeft niet veel meer reserves c.q. middelen dan strikt noodzakelijk.

Uitgaven 2018	€ 665.877
Begrote uitgaven 2019	€ 653.400
Algemene reserve op 31 dec 2018	€ 673.018

Uitgaven besteed aan de doelstelling van Varkens in Nood

De kosten besteed aan de doelstellingen (inclusief lastenverdeling) bedroegen in 2018 gezamenlijk € 529.638. De uitgaven aan campagnes (inclusief lastentoedeling van de personeelskosten) bedroegen in 2018 € 372.612. Dat is minder dan het begrootte bedrag van circa € 406.755.

Bij voorlichting stegen de kosten t.o.v. 2017, inclusief lastenverdeling voor personeel, van € 104.346 naar € 157.026. De reden van de stijging de inhuur van meer communicatiepersoneel.

Fondsenwerving

De belangrijkste bron van inkomsten voor de stichting zijn de inkomsten uit periodieke donaties, inkomsten n.a.v. onze campagnes en inkomsten uit de vier donateursmailingen. De inkomsten uit donaties stegen in 2018 ten opzichte van 2017 met 13% naar € 638.029. De toestroom van veel nieuwe periodieke donateurs is de belangrijkste oorzaak van de stijging.

De kosten voor werving, mailingen en donaties zijn gestegen van € 49.096 in 2017 naar € 91.781 in 2018. Het percentage dat aan fondsenwerving ten opzichte van de totale baten werd besteed is 14%, wat veel minder is dan de 25% die het CBF als maximum stelt.

Donateursbestand

In 2018 hebben circa 13.000 donateurs één of meerdere donaties gedaan, in 2017 waren dat er ongeveer 11.200. Een steeds groter deel van de donateurs steunt de stichting via een periodieke incasso.

Personeelskosten

De uitgaven aan personeelskosten stegen door uitbreiding van het personeelsbestand in 2018 ten opzichte van 2017 met 30% naar € 306.675. Dit is lager dan begroot.

De directeur verdiende, exclusief pensioenlasten, € 3.300 bruto per maand met een (meer dan) volledige werkweek. Dat is circa 50% van de norm bij fondsenwervende organisaties, gebaseerd op een benchmark onderzoek van de Vereniging Fondsenwervende Instellingen (VFI) in 2012.

Personeel per ultimo 2018

Jaar	Fte	Medewerkers	Stagiaires
2009	6	8	1
2010	6,9	9	2
2011	7,2	10	1
2012	6,2	8	0
2013	5,9	6	2
2014	2,7	5	2
2015	4,2	6	2
2016	5,2	7	2
2017	5,8	10	3
2018	6,8	12	3

Huisvestings- en kantoorkosten

In mei 2018 heeft de stichting haar intrek genomen in een kantoorruimte aan de Tilanusstraat 8b. De kosten voor huisvesting bedroegen in 2018 € 38.305.

Dier&Recht

Ook in 2018 werd er wederom intensief samengewerkt met de Stichting Dier&Recht. Varkens in Nood heeft veel baat bij de samenwerking en neemt in ruil daarvoor de lopende kosten van Dier&Recht voor haar rekening. In 2012 is besloten dat beide stichtingen zich meer zullen profileren onder één vlag, namelijk Varkens in Nood/Dier&Recht. Beide stichtingen blijven formeel wel gescheiden. De samenwerking kreeg in o.a. gestalte door aan elkaar gekoppelde websites. Ook bereidden Varkens in Nood/Dier&Recht gezamenlijk rechtszaken voor op het gebied van het couperen van varkensstaarten en doorgefokte varkens.

Samenvatting cijfers 2018

In 2018 werd 80% van de totale lasten besteed aan de doelstellingen, 14% aan fondsenwerving en 7% aan beheer en administratie. Het aandeel baten uit eigen fondsenwerving dat besteed is aan de eigen fondsenwerving is 9%. Het jaar 2018 werd afgesloten met een negatief saldo van € 11.116. Voor meer ratio's, zie de laatste pagina.

Toelichting begroting 2019

Varkens in Nood wil in 2019 de in 2018 ingeslagen weg voortzetten, met veel campagnes, voorlichting en contacten met de achterban. Verwacht wordt dat de achterban gestaag verder groeit. Er liggen tal van ideeën voor campagnes klaar.

Voor 2019 zijn er inkomsten uit legaten ter waarde van € 181.000 begroot. Een belangrijk deel van deze legaten is al toegezegd. Bij legaten wordt het kasstelsel toegepast, dus de toezeggingen worden pas geboekt na ontvangst. De inkomsten uit legaten zullen naar verwachting de komende jaren stijgen.

Dierenbeschermingsactiviteiten

Samenwerking met Dier&Recht

De Stichting Dier&Recht (D&R) bestaat sinds de jaren dertig van de vorige eeuw en heeft onder andere de leerstoel Dier&Recht aan de Universiteit Utrecht ingesteld. In 2006 besloten de besturen van Dier&Recht en Varkens in Nood op specifieke dossiers, zoals slacht, inspecties en rechtszaken, met elkaar samen te werken. Dat was succesvol en besloten is deze samenwerking te verdiepen en de activiteiten vanuit één werkorganisatie te ondernemen.

De stichtingen hebben eenzelfde werkwijze: er wordt campagne gevoerd op basis van een gedegen inhoud. Ze maken beide gebruik van het recht, media-aandacht en creatieve oplossingen. Ook staan ze bij de politiek, de media en het publiek bekend als betrouwbaar. Door de acties van Dier&Recht bestrijken de inspanningen van Varkens in Nood een breder terrein dan alleen de varkens in nood. Dit heeft o.a. bij de slacht van kippen en bij campagnes op het gebied van erfelijke aandoeningen bij huisdieren, geleid tot een grote vooruitgang.

Inzet van het recht

Dierenwelzijn als rechtsgebied is een niche waarbinnen eigenlijk alleen Varkens in Nood en Dier&Recht actief zijn. Toch biedt het recht vele mogelijkheden om misstanden met dieren aan te pakken. Daarvoor is veel expertise (en geduld en geld) nodig, maar de resultaten zijn soms boven verwachting. Dat bleek in 2011 bij de gezamenlijke strijd van Varkens in Nood en Dier&Recht om het castreren van biggen te verbieden. Dit is in Nederland, en inmiddels ook daarbuiten, een doorslaand succes: nu al blijft per jaar 20 miljoen biggen de pijnlijke ingreep bespaard en dit worden er steeds meer. In 2016 werd door Dier&Recht en Varkens in Nood een rechtszaak gestart tegen de supermarktketen Dirk van den Broek. Volgens ons is de productie van gangbaar varkensvlees onrechtmatig en gaat het gepaard met veel overtredingen. Ook de verkoop van deze producten is o.i. onrechtmatig, omdat dit de onrechtmatigheid van de productie in stand houdt.

Zie voor de activiteiten van Stichting Dier&Recht, die in 2018 ook zijn toegenomen, de jaarverslagen van Dier&Recht.

Controle op slecht stalklimaat

Sinds 2015 hebben we het consequent onder de aandacht gebracht van de NVWA, de instantie die in Nederland toeziet op dierenwelzijn: de lucht is in veel varkensstallen zó slecht dat vijftig procent van de varkens chronisch longproblemen heeft. In de wet staat dat het stalklimaat niet schadelijk mag zijn voor de dieren. We weten al jaren dat de lucht vaak zo slecht is dat de varkens er ziek van worden. Toch werd er jarenlang niet gehandhaafd op stalklimaat. Het probleem was dat er geen normen waren. De wet bevat een zogenaamde 'open norm': de lucht mag niet schadelijk zijn. Maar wie bepaalt wat schadelijk is? Hoe meet je slechte lucht? Wanneer leg je een boete op?

In oktober 2015 dienden we bij de NVWA een officieel verzoek in om te gaan handhaven. De normen voor handhaving moesten hoognodig vastgesteld worden en niemand kan dat beter doen dan de NVWA zelf.

In navolging van ons handhavingsverzoek zijn wij uitgenodigd om te komen praten met de NVWA. We hebben gehamerd op het belang van controles op schone lucht om zo de levensomstandigheden van varkens te verbeteren. En met succes! De NVWA heeft normen opgesteld waar het stalklimaat aan moet voldoen. Het ministerie gaf onderzoekers van Wageningen University & Research de opdracht om een protocol op te stellen, dat de NVWA-

inspecteurs in de stal kunnen uitvoeren. Dat protocol is eind 2017 opgeleverd en kan na een proefperiode worden ingezet in alle stallen. Bijzonder goed nieuws voor de varkens!

Biggensterfte

De biggensterfte in de kraamstal stijgt nog steeds elk jaar. Net als haar voorgangers, geeft ook landbouwminister Carola Schouten aan dat de varkenssector dit probleem zelf op moet lossen. De sector is echter al sinds 2009 bezig om dit grote dierenwelzijnsprobleem aan te pakken, maar faalt systematisch. Omdat het sterftepercentage in 2016 wéér is gestegen, heeft Varkens in Nood in februari 2018 een [brandbrief](#) gestuurd aan minister Schouten. Wij hebben haar opgeroepen om in actie te komen: ze mag het terugdringen van de biggensterfte niet langer overlaten aan de sector.

Wageningen University & Research publiceerde een checklist die gemaakt is naar aanleiding van een enquête onder dierenartsen en varkenshouders. Dierenartsen en varkenshouders kunnen de checklist samen invullen en zo te weten komen welke onderdelen er verbeterd moeten worden om de biggensterfte te verlagen. Helaas is het niet verplicht de checklist jaarlijks na te lopen. Wel maakt de checklist duidelijk dat de biggensterfte onderwerp van gesprek is in de varkenssector.

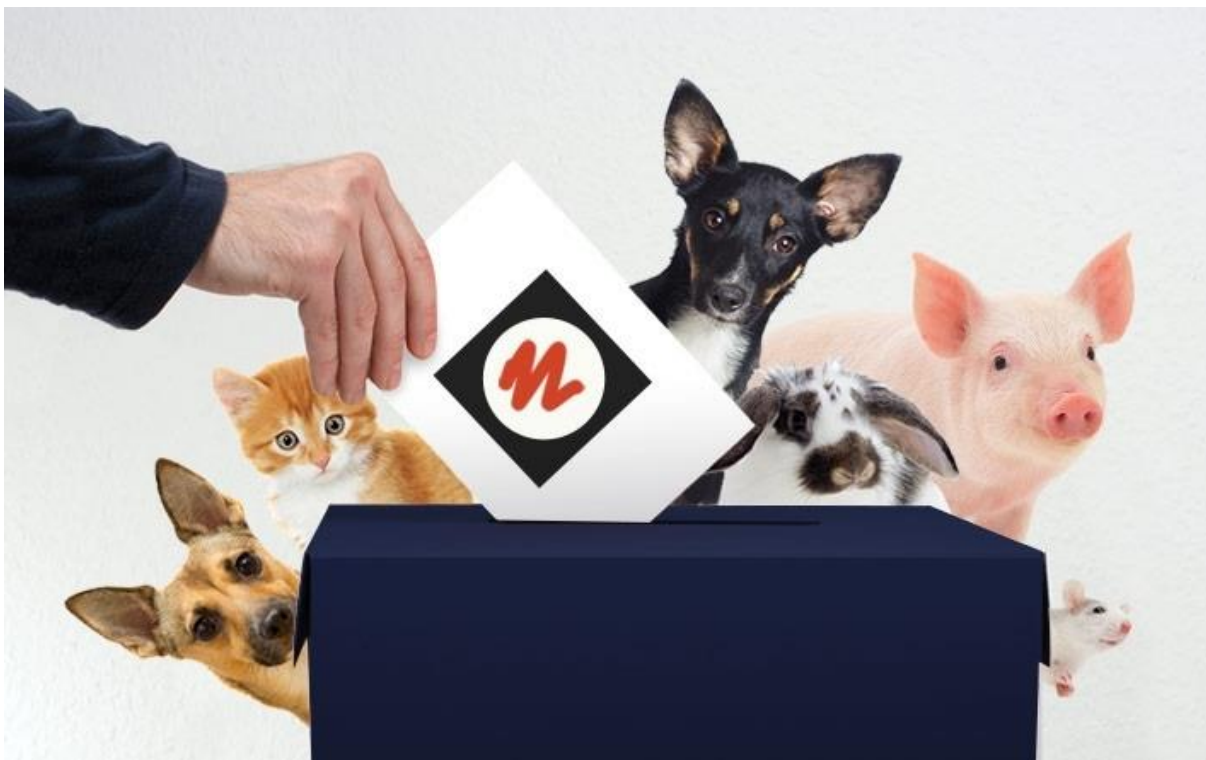

Stemadvies gemeenteraadsverkiezingen

Voor de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2018 schreven we een stemadvies, gebaseerd op het stemgedrag van landelijke politieke partijen bij zo'n vierhonderd moties met betrekking tot dierenwelzijn tijdens de kabinetsperiodes Rutte II en Rutte III.

Onze conclusie:

- De partijen die het beste voorhebben met de dieren zijn: PvdD, GroenLinks en SP.
- PVV, DENK en 50Plus doen het niet slecht op het gebied van dierenwelzijn.
- PvdA, D66 en ChristenUnie laten het afweten zodra ze toetreden tot de regering.
- VVD, CDA, SGP en Forum voor Democratie stemmen vrijwel altijd tegen dierenwelzijn.

Vlees.nl voor de rechter

Op Vlees.nl, een initiatief van de Nederlandse vleessector, staat volgens ons grote hoeveelheden misleidende informatie over de varkenshouderij en varkensvlees. De valse voorlichting toont een veel te rooskleurig beeld van de Nederlandse varkenshouderij.

We stapten ermee naar de Reclame Code Commissie. De Commissie oordeelde dat de uitingen op de website wel degelijk reclame zijn en stelde Varkens in Nood in eenenvijftig gevallen in het gelijk. Vlees.nl paste vervolgens een aantal misleidende teksten aan. Maar lang niet allemaal, daarom stapten we naar de rechter.

Die vond dat er geen sprake is van valse voorlichting, omdat Vlees.nl duidelijk de belangen van de varkenshouderij behartigt. De rechter schat de gemiddelde consument hoog in en gaat ervan uit dat die kritisch genoeg is om ook op andere plaatsen te lezen over aspecten die minder rooskleurig zijn in het leven van varkens. Kortom, de gemiddelde consument zou moeten inzien dat deze website vleespropaganda bevat.

Wij menen dat de rechtbank in deze [uitspraak](#) de gemiddelde consument veel kritischer en beter geïnformeerd inschat dan realistisch is. Als het gaat om dierenleed, steken mensen graag de kop in het zand. Een website die je een goed gevoel geeft over het eten van vlees, helpt enorm bij het 'wegnuanceren' van gewetensbezwaren over de consumptie van vlees.

Ziek van de intensieve veehouderij

De slechte leefomstandigheden in de intensieve varkenshouderij maken dieren massaal ziek. Zieke en gewone varkens worden vaak aan hun lot overgelaten. Iets wat letterlijk verboden is. We schreven erover in het rapport '[Ziek van de intensieve veehouderij](#)'.

Wij publiceerden [undercoverbeelden](#) uit Nederlandse varkenshouderijen. Ze tonen het schokkende leven van zieke en gewonde varkens. Het ging om recente opnames uit gewone

Nederlandse varkensstallen waar goedkoop vlees geproduceerd wordt. Bij herhaalde bezoeken werd steeds dezelfde ellende aangetroffen. De beelden werden op grote schaal verspreid door de media. Ze werden onder andere getoond in [Hart van Nederland](#), [EditieNL](#) en [RTL Nieuws](#).

Hans Baaij, voorzitter van Varkens in Nood, overhandigde in juni 32.939 handtekeningen voor zorg voor zieke varkens aan de commissie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, en aan Tweede Kamerleden van zes politieke partijen. Hij drukte de aanwezigen op het hart de misstanden in de Nederlandse varkenshouderij zo snel mogelijk te verhelpen.

In de Tweede Kamer werd uitgebreid gedebatteerd over de misstanden in de varkenshouderij. Overduidelijk was dat vrijwel alle politici walgden van de beelden. Minister Schouten deed een aantal toezeggingen die hoop geven en die wij scherp blijven volgen:

- Het algemene beeld uit ons rapport is bij het ministerie bekend en dat ontkennen ze ook niet. De minister is met de varkenssector in gesprek om de problemen versneld aan te pakken.
- Er komt een *benchmark* voor dierenwelzijn en diergezondheid. Dit betekent dat ieder varkensbedrijf een cijfer krijgt voor de gezondheid (en daarmee het welzijn) van de varkens. Zo kunnen de bedrijven met elkaar vergeleken worden en kunnen probleembedrijven aangepakt worden.
- De tweehonderd miljoen die beschikbaar is voor het saneren van de varkenshouderij, zal vrijwel zeker gebruikt worden om bedrijven die niet voldoen aan de wettelijke eisen uit te kopen. Dat betekent (iets) minder varkens in Nederland, en een afname van slecht lopende bedrijven die niet meer kunnen investeren in dierenwelzijn.
- Voor de zomer van 2018 wordt het plan van de minister voor een verbetering van brandveiligheid in stallen gepresenteerd.
- Ook komen er voor de zomer nieuwe cijfers over de biggensterfte. De sector heeft tien jaar de tijd gehad om de sterfte te laten dalen en dat is nog steeds niet gelukt. De minister belooft dat ze maatregelen neemt als de nieuwe cijfers geen verbetering laten zien.
- Minister Schouten geeft net als haar voorganger Martijn van Dam aan dat ze vindt dat 'een zeug haar eigen biggen moet kunnen grootbrengen'.
- De minister van Justitie is bezig een plan te schrijven om een houdverbod voor dierhouders beter mogelijk te maken.

- Nog voor de zomer van 2018 komt er voor varkenshouders een duidelijk advies waar afleidingsmateriaal aan moet voldoen.

Met ING bij de Reclame Code Commissie

In mei zaten Varkens in Nood en ING tegenover elkaar bij de Reclame Code Commissie. De bank maakte goede sier door op haar websites aan te geven ze zich houdt aan de 'vijf vrijheden' van dieren, criteria voor dierenwelzijn genoemd in *artikel 1.3 Wet dieren*. Wij vinden dat dat absoluut niet het geval is, omdat de bank investeert in de grootschalige varkensindustrie.

Dierenwelzijn kan worden getoetst aan de hand van de vijf vrijheden. Als aan deze vrijheden wordt voldaan, hebben dieren een goed welzijn.

Dieren zijn vrij:

- van honger en dorst;
- van ongemak;
- van pijn, verwonding en ziekte;
- van angst en stress;
- om normaal gedrag te vertonen.

Met ING waren we destijds al een jaar in gesprek om ervoor te zorgen dat de bank bij de financiering van boeren eisen stelt aan dierenwelzijn. Vooralsnog ziet de bank de noodzaak niet. Wel stelt ING dat ze zich bij het financieren van veehouderijen houdt aan de vijf vrijheden. Volgens ons worden de vijf vrijheden helemaal niet in acht genomen door de bank. Zo is een van de criteria dat de dieren natuurlijk gedrag kunnen vertonen. Iedereen die de situatie in de Nederlandse stallen kent, weet dat dit voor de dieren onmogelijk is.

De Reclame Code Commissie concludeerde dat de claim van ING in werkelijk niet wordt nageleefd. De uiting suggereert dat varkenshouderijen bij ING moeten bewijzen dat zij de vijf vrijheden naleven. In de praktijk is het onmogelijk om de vijf vrijheden na te leven in de gangbare varkenshouderij. Ook stelt ING geen specifieke eisen, maar verlangt de bank slechts de verplichte vergunning van haar klanten.

De Commissie achtte de reclame-uiting in strijd met *artikel 7 NRC* dat misleidende informatie als oneerlijk benoemd. Zij beval ING aan om niet meer op een dergelijke wijze reclame te maken. De Reclame Code Commissie bevestigde dat de vijf vrijheden niet van toepassing zijn op varkens in de intensieve veehouderij.

Naar aanleiding van de uitspraak van de Commissie heeft ING de gewraakte bewering aangepast. Op de website is nu te lezen dat ING haar klanten stimuleert om dieren te houden volgens de vijf vrijheden.

De strijd tegen de megastallen van Straathof

In 2017 zijn we verschillende juridische procedures gestart tegen varkenshouder Adriaan Straathof. Aanleiding hiervan was de brand in zijn bedrijf 'de Knorhof', waar in de zomer van 2017 meer dan 20.000 varkens de dood vonden. Straathof wil de stal twee keer zo groot herbouwen; wij proberen dat te voorkomen.

Ook hebben we beroep aangetekend bij de rechtbank Limburg tegen de verlening van een vergunning in Koningsbosch, gemeente Echt-Susteren. In een opmerkelijke tussenuitspraak heeft de rechtbank het Europese Hof van Justitie gevraagd om te beoordelen of de vergunningverlening

in strijd met Europese regelgeving is geweest. Het antwoord kan niet alleen grote gevolgen hebben voor Straathof, maar voor de hele Nederlandse varkenshouderij.

Als het aan ons ligt komt er geen megastal van Straathof meer bij. Tot nu toe hebben we dat ook kunnen voorkomen, want door onze juridische procedures herbouwt Sebava, de moederonderneming van Straathof, al langere tijd op geen van de locaties.

Verplicht cameratoezicht in slachthuizen

In juni bracht [RTL Nieuws](#) naar buiten dat er zich afschuwelijke taferelen afspelen in Nederlandse slachthuizen. De ernstige misstanden vinden al jarenlang plaats onder toezicht oog van de NVWA. Inspecteurs van de NVWA die intern misstanden melden, worden structureel mond dood gemaakt.

Varkens in Nood strijdt al jaren voor het verplicht stellen van cameratoezicht in Nederlandse slachthuizen. Mede hierdoor heeft (toenmalig) staatssecretaris Martijn van Dam in 2017 afspraken gemaakt met enkele grote slachthuizen over vrijwillig cameratoezicht. Dat toezicht is er – verrassend genoeg – nooit gekomen, en kan wat ons betreft ook niet plaatsvinden op vrijwillige basis.

Na de reportage van RTL Nieuws eisen wij opnieuw verplicht, permanent en transparant cameratoezicht op de gehele slachtlijn. De camerabeelden moeten gecontroleerd kunnen worden, niet alleen door de NVWA maar vooral ook door onafhankelijke partijen.

In september overhandigden wij 30.468 handtekeningen voor verplicht en transparant cameratoezicht in slachthuizen aan leden van de Tweede Kamer. Aansluitend was er een debat over de misstanden in slachthuizen waarin meerdere Kamerleden opriepen tot verplicht cameratoezicht. Minister Schouten wil dit voorlopig helaas alleen doen op vrijwillige basis.

De NVWA zegt hard te werken aan het cameratoezicht in slachthuizen en is in drie slachthuizen een pilot gestart. In 2019 zal de pilot worden uitgebreid.

Met ruim 30.000 handtekeningen voor verplicht en transparant cameratoezicht in slachthuizen trokken wij naar politiek Den Haag.

Ode aan het Varken

In oktober onthulde actrice Miryanna van Reeden de sculptuur *Ode aan het Varken* in het Westerpark in Amsterdam. Het reusachtige varken van kunstenares Jantien Mook maakt een sprong naar de vrijheid, een vreugdesprong. Het kunstwerk vraagt aandacht voor de varkens in de vee-industrie. Varkens in Nood heeft geholpen met het vinden van fondsen zodat *Ode aan het Varken* er kon komen. Het kunstwerk reist een jaar door Nederland en hopelijk daarna door andere Europese landen.

End the Cage Age

Met het beeld *Ode aan het Varken* vragen we aandacht voor de grote Europese campagne [End the Cage Age](#). Hiermee roepen we, samen met 140 andere organisaties, Europa op een einde te maken aan een wreed gebruik: het kooien van dieren. Honderden miljoenen productiedieren in de EU slijten hun hele leven tussen tralies. Deze extreme opsluiting wordt structureel toegepast op vele verschillende dieren: zeugen worden gedwongen om hun biggen te zogen in kraamkooien, pasgeboren kalfjes staan eenzaam opgesloten in kale hokken, konijnen en kippen kwijnen weg in kleine kooien. Die enorme vrijheidsbeperking is een ernstige aantasting van hun welzijn.

Als er binnen een jaar 1 miljoen handtekeningen worden opgehaald, wordt het onderwerp besproken door de Europese Commissie. We zijn op de goede weg: binnen een half jaar is het Europees burgerinitiatief 500.000 keer ondertekend!

Varkens vervelen zich dood

Varkens horen afleidingsmateriaal (verrijkmingsmateriaal) tot hun beschikking te hebben: materiaal om in te wroeten, op te kauwen en te verkennen. Maar in de betonnen stallen tref je alleen een metalen ketting met een harde plastic bal aan, of een stukje pvc. De varkens worden gek van verveling en gaan in elkaar staarten bijten. Om dat te voorkomen wordt de staart er bij jonge biggen – onverdoofd – afgebrand.

Volgens de Europese wet moet er wroetbaar, bijtbaar, eetbaar en afbreekbaar afleidingsmateriaal aanwezig zijn in stallen. Maar Nederland weigert daarop toe te zien. Europa heeft Nederland hiervoor al diverse keren op de vingers getikt. Wij maakten een [overzicht](#) van 27 jaar falend overheidsbeleid.

Wij voeren al jaren actie voor goed verrijkmingsmateriaal en het behoud van staarten. In 2018 was er nieuwe hoop: Europa voerde de druk op. Om hierop in te haken stuurden wij minister Schouten direct een [brandbrief](#): nog in 2018 moet er geschikt verrijkmingsmateriaal komen voor alle varkens. En de NVWA moet eindelijk gaan handhaven.

In november publiceerde Wageningen University & Research een lang verwachte [brochure](#), gemaakt in opdracht van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Hierin staan duidelijke normen waar goed verrijkmingsmateriaal aan moet voldoen. Het ministerie en de NVWA gaan deze nieuwe informatie gebruiken om de wet beter te handhaven. Hopelijk betekent dit dat er al op korte termijn een einde komt aan volstrekt ongeschikt materiaal.

Sinterklaasactie

In december startten we een crowdfunding om zeugen en biggen in de vee-industrie te verblijden met jutezakken. In een kraamkooi kan de moeder-zeug de jutezakken besnuffelen er tot een nestje vormen. Met zo'n juten doek kan de zeug geen volwaardig nest bouwen, maar ze kan hiermee wel voldoen aan haar nesteldrang. En na de bevalling hebben de biggetjes iets om op te liggen, iets dat zachter is dan beton of plastic.

De crowdfunding sloeg zeer goed aan: we ontvingen € 57.900! Daarmee konden we 67.419 jutezakken als nest- en afleidingsmateriaal geven aan duizenden zeugen en hun biggetjes.

Van fondsen ontvingen we € 15.500 voor de aanschaf van beugels waarmee de jutedoeken in de stallen kunnen worden opgehangen.

Handhavingsverzoeken bij de NVWA

Als we misstanden tegenkomen en er is volgens ons sprake van een overtreding, dan melden we dat vaak bij de NVWA. Via een zogenaamd 'handhavingsverzoek' vragen we de NVWA om in actie te komen. De NVWA kan een bedrijf dan (onaangekondigd) bezoeken. Soms volgen er daarna waarschuwingen en boetes. De NVWA kan niet alles controleren, dus tips over misstanden zijn over het algemeen welkom.

In 2018 hebben we vier handhavingsverzoeken ingediend: een met betrekking tot een gebrek aan afleidingsmateriaal in een zichtstal, en drie naar aanleiding van de [undercoverbeelden](#) die we in februari publiceerden.

Varkensvleesmonitor

Al jaren beloven supermarkten over te stappen van gangbaar varkensvlees naar producten met het Beter Leven keurmerk. Om te controleren of ze vooruitgang boeken, brengt Varkens in Nood

regelmatig de [Varkensvleesmonitor](#) uit. Deze monitor houdt sinds begin 2016 van veertien supermarkten bij welk aandeel van het varkensvlees het Beter Leven keurmerk heeft, en of de supermarkten vooruitgang boeken. Voor de varkens is dit belangrijk, omdat het Beter Leven keurmerk hen een minder ellendig leven biedt.

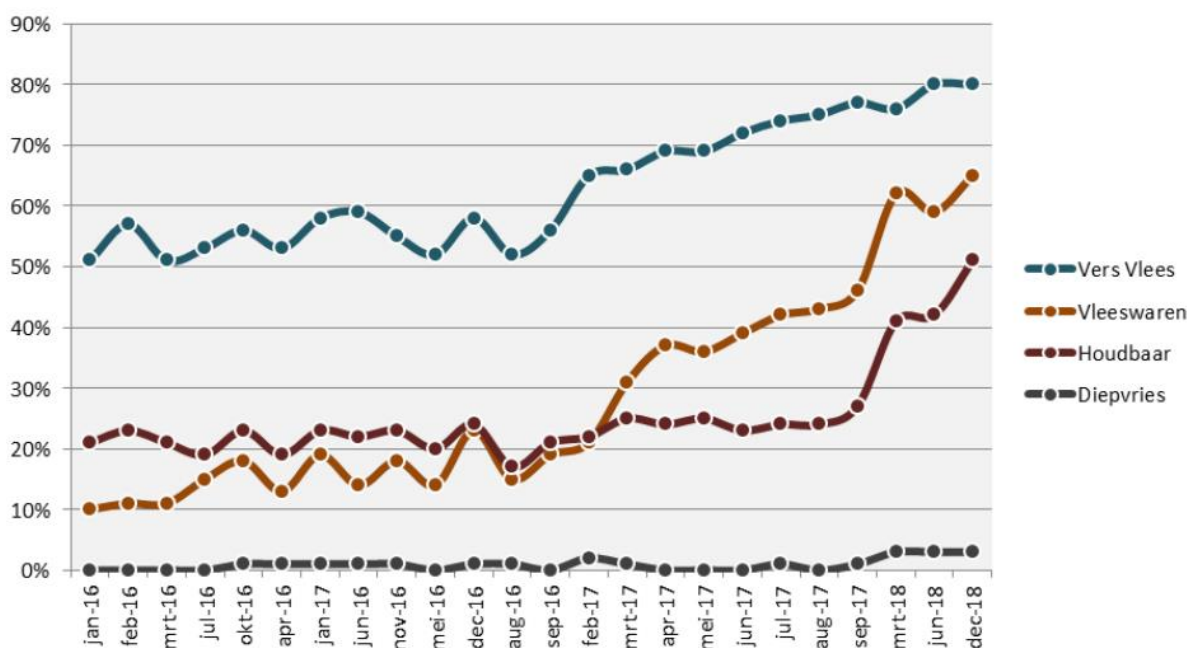
Medewerkers van Varkens in Nood hebben ook in 2018 geregeld filialen bezocht van veertien grote supermarktketens: Albert Heijn, Dirk, ALDI, Lidl, Plus, Jumbo, Vomar, Hoogvliet, Spar, Deen, Emté, Jan Linders, Coop en Dekamarkt. Ze telden het aanbod aan Beter Leven keurmerk varkensvlees voor elk van onderstaande vier categorieën:

- vers vlees (vlees dat in de koeling ligt en gegeten wordt bij de avondmaaltijd)
- vleeswaren (producten die worden gebruikt als broodbeleg)
- lang houdbaar (producten buiten de koeling, zoals rookworsten en gedroogde worst)
- diepvries (varkensvleesproducten uit de diepvries)

Het Beter Leven keurmerk met één, twee en drie sterren wordt bij elkaar opgeteld. Omdat het aanbod per filiaal kan verschillen wordt er een gemiddelde van meerdere filialen genomen.

Positief is dat sinds het begin van de telling het aanbod varkensvlees met Beter Leven keurmerk bij een aantal supermarkten flink is toegenomen.

Ontwikkeling per productgroep, 2016-2018:

Nadat we twee jaar de Varkensvleesmonitor hebben bijgehouden, vinden we het nu tijd ons te richten op de volgende stap: het upgraden van de eisen voor Beter Leven keurmerk 1 ster.

Voorlichting via Sociale Media

Varkens in Nood is via verschillende socialmediakanalen te volgen. Zo kunnen mensen ons niet alleen volgen via de digitale nieuwsbrief, maar ook op Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube en Instagram. Op deze manier wordt een hechte achterban gecreëerd die steeds bewustere keuzes maakt op basis van onze voorlichting en ook steeds vaker bereid is te doneren.

Het is een uitdaging om het aantal volgers op de verschillende kanalen te laten stijgen. Op Facebook daalde het aantal volgers van 42.023 begin 2018 naar 41.338 eind 2018. Ook het aantal nieuwsbrieflezers daalde, van 68.183 begin 2018 naar 67.937 eind 2018. In 2019 zetten wij alle zeilen bij om de aantallen weer te laten stijgen, zodat we steeds meer mensen kunnen voorlichten over en bewust kunnen maken van de misstanden in de vee-industrie.

Enkele getallen

- Onze website haalde 196.934 bezoekers
- Er zijn 48.606 vaste volgers op social media
- We waren 4 keer op televisie en 1 keer op de radio
- Er waren 13 artikelen in dagbladen en 129 online vermeldingen

Comité van aanbeveling

In 2018 bestond het comité van aanbeveling uit de volgende personen:

Anouk, J.M. Coetzee, Adriaan van Dis, Inez van Dullemen, Redmond O'Hanlon, Arthur Japin, Kees van Kooten, Charlotte Mutsaers, Francine Oomen, Wim T. Schippers en Lousje Voskuil.

Zij scharen zich achter de doelstellingen en de werkwijze van Varkens in Nood en willen dan ook hun naam graag aan onze activiteiten verbinden.

Conclusie

Het jaar 2018 was een succesvol jaar met vele activiteiten. Gerekend naar omvang en financiële middelen behoort Varkens in Nood tot de meest succesvolle campagneorganisaties van Nederland.

Namens het bestuur van Varkens in Nood,

Mr. Hans Baaij
Amsterdam, 8 mei 2019

Jaarrekening 2018

Overzicht grondslagen jaarrekening

Algemene grondslagen van waardering

Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs verminderd met de op basis van de geschatte levensduur bepaalde afschrijvingen, met inachtneming van een eventuele restwaarde. De afschrijvingen bedragen een percentage van deze verkrijgingsprijs.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve bedraagt het eindsaldo plus het overschot over 2017 van € 684.134.

Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva

De vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva zijn opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs; waardering geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

Reserves en fondsen

Reserves betreffen gelden ter vrije besteding van de Stichting; door het bestuur kunnen 'bestemmingsreserves' worden aangehouden ter aanwending van een specifiek doel.

Wanneer door derden aan een deel van de middelen een specifieke besteding is gegeven wordt dit deel aangemerkt als 'bestemmingsfonds'. Fondsen onderscheiden zich dus in die zin van reserves, dat niet het bestuur, maar een derde een bestemming aan de middelen heeft gegeven.

Algemene grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat is bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden kosten en andere aan het verslagjaar toe te rekenen lasten, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

Liquide middelen

Alle liquide middelen zijn direct opeisbaar. Het betalingsverkeer wordt grotendeels geregeld via de Triodos betaalrekening.

Beleggingsbeleid

De tijdelijk overvloedige liquide middelen worden risicoloos belegd bij betrouwbare banken. Dat betekent in de praktijk spaartegoeden met een goede rente of bij een langere horizon in obligaties die aangehouden worden tot het einde van de looptijd.

Baten

De baten zijn gevormd door alle aan het verslagjaar toe te rekenen opbrengsten. De inkomsten van de donateursmailingen van december vielen voor een deel in december 2018 en voor een deel in 2019. Hierbij wordt de datum van ontvangst aangehouden. Dit is gelijk aan de gehanteerde methode vanaf 2005. Nalatenschappen worden opgenomen in het verslagjaar waarin de omvang van de nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld, derhalve indien de betaling is aangekondigd. Voorschotten worden verantwoord in het boekjaar waarin zij worden ontvangen. Giften in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

Lastenverdeling

In 2018 waren er 12 medewerkers met een totaal van 6,8 fte. Deze fte's zijn percentueel verdeeld over de verschillende lasten. Onder aankopen en uitbesteed werk worden alle aanschaffingen en uitbestedingen verstaan direct gericht op voorlichting en campagne werkzaamheden. 60% van de publiciteit en communicatie wordt toegerekend aan voorlichting, omdat de mailingen een sterk informierend karakter hebben.

Balans

(Grondslagen jaarrekening: Algemene grondslagen van waardering, Materiële vaste activa, Continuïteitsreserve, Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva en Reserves en fondsen)

ACTIVA

	31-12-2018	31-12-2017
Vaste activa		
<i>Materiële vaste activa</i>	-	-
Vlottende activa		
<i>Vorraden</i>	-	-
<i>Vorderingen/overlopende activa</i>	47.403	5.509
<i>Liquide middelen</i>	681.888	699.690
	<u>729.291</u>	<u>705.200</u>
Totaal	729.291	705.200

PASSIVA

	31-12-2018	31-12-2017
Reserves en fondsen		
<i>Continuïteitsreserve</i>	673.018	684.134
<i>Bestemmingsfonds</i>	-	-
<i>Kortlopende schulden</i>	<u>56.273</u>	<u>21.065</u>
Totaal	729.291	705.200

Staat van baten & lasten

BATEN

	Begroting 2019	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
Baten uit eigen fondsenwerving	896.000	638.029	595.000	563.198
Overige baten	10.000	16.732	50	530
Totaal baten	906.000	654.760	595.050	563.728

LASTEN

Doelstellingen				
<i>Voorlichting</i>	252.321	157.026	149.086	104.346
<i>Campagnes</i>	470.667	372.612	406.755	277.671
	722.987	529.638	555.841	382.017
Wervingskosten				
<i>Kosten eigen fondsenwerving</i>	128.216	91.781	64.680	49.096
<i>Kosten verkrijging subsidies overheden</i>	-	-	-	-
	128.216	91.781	64.680	49.096
Beheer en administratie				
<i>Kosten beheer en administratie</i>	63.366	44.458	32.880	22.199
	63.366	44.458	32.880	22.199
Totaal lasten	914.570	665.877	653.400	453.312
Resultaat	8.570-	11.116-	58.350-	110.416
Toevoeging/onttrekking aan:				
<i>Continuïteitsreserve</i>	8.570-	11.116-	58.350-	110.416
<i>Bestemmingsfonds</i>				

Toelichting op de balans

(Grondslagen jaarrekening: Liquide middelen en beleggingsbeleid)

ACTIVA

	31-12-2018	31-12-2017
Materiële vaste activa		
Vlottende activa		
<i>Voorraad</i>	-	-
<i>Vorderingen/overlopende activa</i>		
Debiteuren	5.500	-
Lening aan SDR	28.240	-
Vooruitbetaalde huur en borg huisvesting	11.908	4.058
Borgen overig	1.292	1.067
Te ontvangen rente	180	385
Te ontvangen BTW	-	-
Overige te ontvangen bedragen	284	-
	47.403	5.509
Liquide middelen		
<i>Kas</i>	46	41
<i>Triodos betaalrekening 1</i>	38.983	15.927
<i>Triodos betaalrekening 2</i>	31.758	11.572
<i>Spaarrekening 1</i>	332.114	342.114
<i>Spaarrekening 2</i>	250.700	250.324
<i>Spaarrekening 3</i>	25.009	78.000
<i>Spaarrekening 4</i>	-	-
<i>betaalrekening 3</i>	3.277	1.712
	681.888	699.690
Totaal activa	729.291	705.200

Toelichting op de balans (vervolg)

PASSIVA

	31-12-2018	31-12-2017
Continuïteitsreserve		
Beginsaldo	684.134	573.719
Resultaatverdeling	11.116-	110.416
Eindsaldo continuïteitsreserve	673.018	684.134
Kortlopende schulden		
<i>Loonbelastingen en premies sociale lasten</i>	10.336	6.947
<i>Crediteuren</i>	29.975	3.303
<i>Netto lonen</i>	-	676
<i>Vakantiegeld</i>	12.885	7.956
<i>Te betalen BTW</i>	-	-
<i>Overige nog te betalen bedragen</i>	3.077	2.183
<i>Reservering accountantskosten</i>	-	-
	56.273	21.065
Totaal passiva	729.291	705.200

Algemene lastenverdeling

(Grondslagen jaarrekening: Lastenverdeling)

	Voorlichting		Campagnes		Fondsen- werving		Subsidies overheden		Beheer en administratie		totaal	
Verwerkingen en uitbesteed werk	26.724	35%	137.808	65%							164.532	100%
Publiciteit en communicatie	66.269	60%			44.180	40%					110.449	100%
Personeelskosten	50.236	16%	184.215	60%	37.345	12%		0,0%	34.879	11%	306.675	100%
Huisvestingskosten	6.275	16%	23.009	60%	4.665	12%		0,0%	4.357	11%	38.305	100%
Kantoor- en algemene kosten	7.521	16%	27.580	60%	5.591	12%		0,0%	5.222	11%	45.915	100%
Afschrijvingen	-	16%	-	60%	-	12%		0,0%	-	11%	-	100%
		+		+		+		+		=		
Totaal algemene lasten	157.026		372.612		91.781		-		44.458		665.877	

Overzicht ratio's van bestedingen t.o.v. baten en lasten

	2018	2017	2016	2015
<i>Besteed aan doelstelling / totaal baten</i>	81%	68%	97%	104%
<i>Besteed aan doelstelling / totaal lasten</i>	80%	84%	92%	90%
<i>Kosten eigen fondsenwerving / baten eigen fondsenwerving</i>	14%	9%	5%	7%
<i>Beheer en administratie / totaal lasten</i>	7%	5%	3%	4%

Namens het bestuur van Varkens in Nood,

Mr. Hans Baaij
Amsterdam, 30 maart 2019